

DECIZIE

25 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători:

Maria Ghervas, Mariana Pitic,

Oleg Sternioală, Valentina Clevadî

examinînd recursul declarat de administratorul societății cu răspundere limitată „Magroexim-Prim” (în procedura simplificată a falimentului) - Magdei Eugeniu în cadrul procesului de insolabilitate la cererea creditorului – societății cu răspundere limitată „Imexagro” privind intentarea procesului de insolabilitate față de debitorul - societatea cu răspundere limitată „Magroexim-Prim”,

împotriva hotărîrii Curții de Apel Bălți din 24 februarie 2016, prin care s-a admis parțial cererea lichidatorului societății cu răspundere limitată „Magroexim-Prim” (în procedura simplificată a falimentului) – administrator autorizat, Gubceac Dmitrii, privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului,

c o n s t a t ă :

Prin hotărîrea Curții de Apel Bălți din 20 mai 2015 s-a constatat insolabilitatea SRL „Magroexim-Prim” și s-a dispus inițierea procedurii simplificate a falimentului și dizolvarea SRL „Magroexim-Prim”, fiind numit în calitate de lichidator – administratorul autorizat, Gubceac Dmitrii.

Pe parcursul derulării procesului de insolabilitate, la 09 noiembrie 2015, lichidatorul SRL „Magroexim-Prim” (în procedura simplificată a falimentului) – administratorul autorizat, Gubceac Dmitrii a înaintat cerere în temeiul art. 248 alin. (1) lit. h) și e) al Legii insolabilității, solicitînd atragerea la răspundere subsidiară a administratorului debitorului - Magdei Eugeniu și contabilului-șef – Marusceac Larisa, în limita creanțelor validate.

În motivarea cererii, lichidatorul SRL „Magroexim-Prim” (în procedura simplificată a falimentului) – administratorul autorizat, Gubceac Dmitrii a invocat că, în baza hotărîrii adunării creditorilor din 24 septembrie 2015, s-a decis obligarea lichidatorului debitorului să înainteze instanței de insolabilitate cerere privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului,

care sunt culpabili de incapacitatea de plată a societății debitoare și acumularea datoriilor, și anume a administratorului – Magdei Eugeniu și contabilului-șef – Maruseac Larisa.

Totodată, menționează lichidatorul că debitorul, începînd cu anul 2011, se află în incapacitate de plată, fiind în imposibilitate de a executa documente executorii privind încasarea datoriilor, din motiv că, întreprinderea nu dispune de bunuri și mijloace financiare, iar membrii organelor de conducere nu au întreprins măsuri în vederea redresării situației economico-financiară a debitorului cu scopul achitării datoriilor și nici nu au depus o cerere în temeiul art. 14 al Legii insolvenței.

Conform tabelului definitiv al creanțelor debitorului SRL „Magroexim-Prim” (în procedura simplificată a falimentului) au fost validate creanțele înaintate de IFS mun. Bălți în mărime de 1 032 669.10 lei, SRL „Imexagro” în mărime de 391 561.79 lei și față de CAP „Gordagro-Plus” în mărime de 155 617.16 lei.

Din actul de control întocmit de creditorul IFS mun. Bălți rezultă că, organele de conducere a societății debitoare nu au respectat obligațiunile contribuabilului prevăzute la art. 8 alin. (2) lit. f) Codul Fiscal și anume, nu au prezentat dările de seamă fiscale și alte documente pentru perioada fiscală 01 ianuarie 2010 - 31 martie 2014.

Consideră, lichidatorul, întemeiată cererea privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere, deoarece aceștia poartă răspundere față de creditori în măsura în care bunurile debitorului sunt insuficiente pentru stingerea creanțelor creditorilor validați.

Prin hotărîrea Curții de Apel Bălți din 24 februarie 2016 s-a admis parțial cererea lichidatorului SRL „Magroexim-Prim” (în procedura simplificată a falimentului) – Gubceac Dmitrii privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului. S-a atras la răspundere subsidiară directorul SRL „Magroexim-Prim” – Magdei Eugeniu și s-a încasat de la Magdei Eugeniu creanțele validate a SRL „Magroexim-Prim”: suma de 1 032 669.10 lei în beneficiul IFS mun. Bălți, 391 561.79 lei în beneficiul SRL „Imexagro” și 155 617.16 lei în beneficiul CAP „Gordagro-Plus”. S-a respins cererea înaintată de lichidatorul SRL „Magroexim-Prim” (în procedura simplificată a falimentului) – Gubceac Dmitrii privind atragerea la răspundere subsidiară a contabilului-șef – Maruseac Larisa.

Conform art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărîrile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

La 10 martie 2016 și ulterior la 19 aprilie 2016, în termenul prevăzut de lege, administratorul societății debitoare - Magdei Eugeniu a depus recurs împotriva

hotărîrii din 24 februarie 2016, solicitînd admiterea recursului, casarea hotărîrii contestate și restituirea pricinii la rejudecare.

În sprijinul poziției exprimate, recurentul a invocat dezacordul cu hotărîrea contestată, considerînd că la emiterea acesteia au fost aplicate eronat normele de drept material și procedural, și anume că, art. 248 alin. (5) al Legii insolvenței stabilește un termen concret în interiorul căruia pot fi înaintate revindecări privind atragerea la răspundere subsidiară, 3 ani de la data la care a fost cunoscută sau trebuia să fie cunoscută persoana care a cauzat starea de insolvență, dar nu mai devreme de 2 ani de la data hotărîrii de intentare a procedurii de insolvență, precum și s-a încălcat principiul contradictorialității, prevăzut la art. 26 CPC.

Astfel, recurentul precizează că, la examinarea cererii privind atragerea la răspundere subsidiară nu a participat, fiind în imposibilitate de a prezenta probe în vederea stabilirii corecte a circumstanțelor cauzei.

Consideră recurentul că, prin lege este limitată mărimea răspunderii subsidiare, și anume, art. 248 alin. (1) din Legea insolvenței, stipulează că instanța de insolvență poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvent să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvența prin acțiunile enumerate.

Judecînd recursul declarat de către administratorul societății debitoare - Magdei Eugeniu împotriva hotărîrii date de instanța de insolvență, în baza materialelor îndreptate instanței de recurs, în limitele invocate în recursul declarat și în referința depusă de lichidatorul SRL „Magroexim-Prim” (în procedura simplificată a falimentului) – administrator autorizat, Gubceac Dmitrii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține hotărîrea Curții de Apel Bălți din 24 februarie 2016 din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) CPC, judecînd recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărîrii atacate.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Conform art. 356 CPC, cererea de declarare a insolvenței se judecă în instanță conform normelor generale din acest cod, cu excepțiile și completările stabilite în legislația insolvenței.

Reglementări similare se regăsesc și în prevederile art. 1 alin. (4) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, care prevăd că procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Din materialul prezentat instanței de recurs s-a stabilit că, prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 20 mai 2015 s-a constatat insolvabilitatea SRL „Magroexim-Prim” și s-a dispus inițierea procedurii simplificate a falimentului și dizolvarea SRL „Magroexim-Prim”, fiind numit în calitate de lichidator – administratorul autorizat, Gubceac Dmitrii (f.d. 8).

Din tabelul definitiv al creanțelor debitorului SRL „Magroexim-Prim” (în procedura simplificată a falimentului) din 15 iulie 2015 se atestă că, s-au validat următoarele creanțe ale creditorilor, și anume: creanța IFS mun. Bălți în mărime de 1 032 669.10 lei, SRL „Imexagro” în mărime de 391 561.79 lei și creanța CAP „Gordagro-Plus” în mărime de 155 617.16 lei (f.d. 15).

La fel, actele cauzei denotă că, în temeiul art. 248 alin. (1) lit. h) și e) al Legii insolvenței, la 09 noiembrie 2015, lichidatorul SRL „Magroexim-Prim” (în procedura simplificată a falimentului) – administratorul autorizat, Gubceac Dmitrii a înaintat o cerere, prin care a solicitat atragerea la răspundere subsidiară a administratorului debitorului - Magdei Eugeniu și contabilului-șef – Maruseac Larisa, în limita creanțelor validate (f.d. 4-7).

Fiind investită cu examinarea cererii în cauză, instanța de insolvență, prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 24 februarie 2016, a admis parțial cererea lichidatorului SRL „Magroexim-Prim” (în procedura simplificată a falimentului) – Gubceac Dmitrii privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului și a atras la răspundere subsidiară directorul (administratorul) SRL „Magroexim-Prim” – Magdei Eugeniu, dispunând încasarea de la Magdei Eugeniu creanțele validate a SRL „Magroexim-Prim”: suma de 1 032 669.10 lei în beneficiul IFS mun. Bălți, 391 561.79 lei în beneficiul SRL „Imexagro” și 155 617.16 lei în beneficiul CAP „Gordagro-Plus”. S-a respins cererea înaintată de lichidatorul SRL „Magroexim-Prim” (în procedura simplificată a falimentului) – Gubceac Dmitrii privind atragerea la răspundere subsidiară a contabilului-șef – Maruseac Larisa.

În acest context instanța de insolvență cu certitudine a constatat că, cererea lichidatorului, administrator autorizat Gubceac Dmitrii, conține argumente bazate pe înscrisuri și alte probe incontestabile și pertinente privind existența temeiului de atragere la răspundere subsidiară, care pot fi imputabile conducătorului-administratorului debitorului SRL „Magroexim-Prim” – Magdei Eugeniu.

Dispozițiile art. 10 alin. (2) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, prevăd că, intentarea unui proces de insolvență presupune existența unui temei. Temeiul general de intentare a unui proces de insolvență constă în incapacitatea de plată a debitorului, iar potrivit art. 14 al aceleiași legi, debitorul este obligat să depună cerere introductivă dacă există unul din temeiurile prevăzute la art. 10. Debitorul este obligat să depună cerere introductivă și în cazul în care: a) executarea

integrală a creanțelor scadente ale unui sau ale mai multor creditori poate cauza imposibilitatea satisfacerii integrale la scadență a creanțelor celorlalți creditori; b) în cadrul lichidării, care se efectuează conform altor legi, devine evident că debitorul nu poate satisface integral creanțele creditorilor. Debitorul este obligat să depună cerere introductivă imediat, dar nu mai târziu de expirarea a 30 de zile calendaristice din data survenirii temeiurilor indicate în prezentul articol la alin. (2) și la art. 10 alin. (2). Dacă debitorul nu depune cerere introductivă în cazurile și în termenul prevăzut în prezentul articol, persoana care, în conformitate cu legislația în vigoare, are dreptul de a reprezenta debitorul, asociații cu răspundere nelimitată și lichidatorii debitorului răspund subsidiar în fața creditorilor pentru obligațiile apărute după expirarea termenului prevăzut la alin. (3).

Conform art. 15 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, în cazul insolvenței debitorului din culpa fondatorilor (membrilor) lui, a membrilor organului executiv sau a unor alte persoane care au dreptul de a da indicații obligatorii pentru debitor ori care pot influența în alt mod acțiunile debitorului (insolvență intenționată), aceștia poartă răspundere subsidiară solidară față de creditori în măsura în care bunurile debitorului sînt insuficiente pentru executarea creanțelor creditorilor.

Potrivit art. 247 alin. (1) al Legii insolvenței, membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfășoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei țărănești (de fermier), administratorii societăților comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii și membrii comisiilor de lichidare, contabilii.

Conform art. 248 alin. (1) lit. h) și e) al Legii enunțate, dacă în cadrul procesului sînt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvență a debitorului, la cererea lichidatorului instanța de insolvență poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvent să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvența prin una din următoarele acțiuni: ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire și a ștampilei și nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvență conform prevederilor art. 14 al Legii insolvenței.

Colegiul consideră că, instanța de insolvență corect a ajuns la concluzia de admitere a cererii lichidatorului, administrator autorizat Gubceac Dmitrii, privind atragerea la răspundere subsidiară a lui Magdei Eugeniu ca factor de decizie al debitorului SRL „Magroexim-Prim”, în calitatea sa de conducător – administrator al întreprinderii, în temeiul art. 248 al Legii insolvenței, deoarece cererea întrunește

temeiurile legale în vederea atragerii la răspundere subsidiară și anume, ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire și a ștampilei, precum și nedepunerea de către membrii organelor de conducere a cererii de intentare a procesului de insolabilitate, conform prevederilor art. 14 al Legii insolabilității.

Potrivit art. 118 alin. (1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Raportînd la caz normele citate supra, instanța de recurs conchide că, conducătorul-administratorul debitorului SRL „Magroexim-Prim” – Magdei Eugeniu, contrar normelor precitate, nu a întreprins careva acțiuni legale pentru a evita starea de insolabilitate și îndatorarea față de creditori, aceasta fiind rezultată și prin nedepunerea cererii introductive, precum și lipsa evidenței contabile pentru perioada fiscală 2010-2013, fapt confirmat prin actul de control fiscal nr. 5-670450 din 18 martie 2015 (f.d. 12-14), iar, în cumul, aceste circumstanțe denotă gestionarea necorespunzătoare a activității societății comerciale debitoare și impun factorii de decizie să răspundă subsidiar față de creditori pentru obligațiile apărute.

În acest sens, instanța de recurs remarcă că, actul de control fiscal al IFS mun. Bălți nr.5-670450 din 18 martie 2015, prin care s-a constatat diminuarea venitului impozabil pentru anul 2011, în mărime de 2 118 272 lei, TVA aferentă bugetului estimat pentru perioadele fiscale 01 ianuarie 2011-14 februarie 2013 în sumă de 423 655 lei, înregistrarea în contul curent a restanțelor în mărime de 148 915.97 lei (inclusiv TVA, taxa pentru amenajarea teritoriului, față de Bugetul asigurărilor sociale și amenzi aplicate de Serviciul fiscal de stat, majorări de întârziere), lipsa în totalitate a evidenței contabile pentru perioada fiscală a anilor 2013-2014, constituie un act executoriu, nefiind contestat de către SRL „Magroexim-Prim”, iar sancțiunea aplicată constituie creanța înaintată de IFS mun. Bălți în mărime de 1 032 669.10 lei, care a fost validată (f.d. 15), astfel avînd valoarea unei hotărîri judecătorești irevocabile.

Nu poate fi reținut și se respinge argumentul recurentului cu referire la faptul că, termenul în interiorul căruia pot fi înaintate revindecări privind atragerea la răspundere subsidiară, este de 3 ani de la data la care a fost cunoscută sau trebuia să fie cunoscută persoana care a cauzat starea de insolabilitate, dar nu mai devreme de 2 ani de la data hotărîrii de intentare a procedurii de insolabilitate, or, termenul de 3 ani stabilit pentru depunerea cererii de angajare a răspunderii speciale nu poate începe a curge decît după intentarea procesului de insolabilitate, iar termenul de 2 ani (24 luni) reglementat la art. art. 247 alin. (2) și 248 alin. (5) ale Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, este prevăzut pentru calculul limitelor temporale în care au fost comise acțiunile enumerate la alin. (1) al art. 248, anterior

intentării procesului de insolabilitate.

Prin urmare, conform prevederilor art. art. 49 alin. (1) lit. f) și alin. (2) lit. b), 72 alin. (4), (5), (6), (7) ale Legii privind societățile cu răspundere limitată, în cazul apariției indicilor de insolabilitate, administratorul SRL „Magroexim-Prim” este obligat să depună imediat, dar nu mai târziu decât la expirarea unei luni, cerere introductivă privind intentarea procesului de insolabilitate până la ajungerea de facto în stare de insolabilitate, dacă asociații nu vor acoperi pierderile.

Instanța de recurs apreciază critic argumentul recurentului cu privire la faptul că, instanța de insolabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvanbil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, deoarece în informația prezentată de IFS mun. Bălți rezultă că, incapacitatea de plată a apărut în anul 2013, iar administratorul SRL „Magroexim-Prim” – Magdei Eugeniu nu s-a adresat în instanța de insolabilitate privind intentarea procesului de insolabilitate față de sine.

Totodată, reține Colegiul că, la materialele cauzei lipsesc careva probe care ar confirma că, Magdei Eugeniu a prezentat administratorului procesului de insolabilitate și lichidatorului actele contabile în vederea verificării operațiunilor economico-financiare efectuate de întreprindere, precum și a întreprins măsuri de restabilire a documentelor contabile, fiscale ale debitorului SRL „Magroexim-Prim” pentru perioada 2013-2014 și/sau le-a prezentat lichidatorului sau organului fiscal.

Astfel, datorită încălcării de către conducător-administrator a obligațiilor care îi revin de a monitoriza starea economică-financiară a întreprinderii, s-a ajuns la situația de insolabilitate a SRL „Magroexim-Prim”, și anume, la situația de insuficiență a masei debitoare de a acoperi creanțele creditorilor.

Se respinge și argumentul recurentului privind lipsa citării despre data, ora și locul ședinței de judecată, deoarece lichidatorul, Gubceac Dmitrii, și instanța de insolabilitate au întreprins toate măsurile necesare în vederea citării corespunzătoare, fapt confirmat și prin expedierea interpelării către ÎS CRIS „Registru” privind comunicarea domiciliului recurentului (f.d. 19), mai mult ca atât, având calitatea de administrator-conducător, Magdei Eugeniu era obligat să se folosească cu bună credință de drepturile sale procedurale.

În acest sens, Colegiul remarcă și faptul că, hotărîrea Curții de Apel Bălți din 23 decembrie 2015 privind intentarea procesului de insolabilitate față de SRL „Magroexim-Prim” a fost publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 361-369 (5403-5411) din 31 decembrie 2015 (f.d. 33), în care s-a indicat data, ora și locul ședinței de judecată.

Alte argumente invocate de către recurent în cererea de recurs, fiind apreciate în coroborare cu probele administrate, la fel nu pot servi temei pentru admiterea recursului în sensul declarat.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă că „... art. 6 paragraful 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes” (cauza Rebait și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul, că hotărîrea Curții de Apel Bălți din 24 februarie 2016 este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține hotărîrea contestată.

În conformitate cu art. 445 alin (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către administratorul societății cu răspundere limitată „Magroexim-Prim” (în procedura simplificată a falimentului) - Magdei Eugeniu.

Se menține hotărîrea Curții de Apel Bălți din 24 februarie 2016, pronunțată în cadrul procesului de insolvență la cererea creditorului – societății cu răspundere limitată „Imexagro” privind intentarea procesului de insolvență față de debitorul - societatea cu răspundere limitată „Magroexim-Prim”, prin care s-a admis parțial cererea lichidatorului SRL „Magroexim-Prim” (în procedura simplificată a falimentului) – administratorul autorizat, Gubceac Dmitrii, privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecător

Tatiana Vieru

Judecătorii

Maria Ghervas

Mariana Pitic

Oleg Sternioală

Valentina Clevadi